

**Fischer Ernő kiállítás
Vigadó Galéria, 2002. augusztus 1.**

Interjú Fischerrel a kiállítás megnyitása előtt A festészet alapkérdései c. műve előtt

Fischer: Itt vagyunk a lényegnél. Ennek a századnak talán a legnagyobb energiával, a legnagyobb problematikával kérdeztek rá, mi a festészet? Ez a század mást se csinál – most hagyjuk a zenét – szinte ugyanaz, a költészet szinte ugyanaz, a filozófia óriási kérdések és megoldatlan kérdések tömege előtt áll. Ide tartozik nyilván az irodalom is. Ez a kicsi kis képecske „bátorkodott felvetni” – én nem is tudom, hogy is volt, hogy én elhatároztam vagy intuitíve – de ez a problematika elejétől kezdve érdekel. Mi lehetett ennek a festői, vonalbeli, színbeli, képbeli kifejezése? Egy ilyen mély filozófiai kérdéskomplexumnak, mint hogy a festészet alap, fundamentális kérdése tulajdonképpen mi? Hát, mi? – kértem én. Ezen a képen egyszer látni egy geometriai formarendszert és másszor pedig egy vonalrendszert, egy kaotikus, egyébként dinamikus, organikus világot.

A XX. század éppen abban csodálatos, hogy felfedező, kísérletező század. A XIX. század megelégedett az akadémiával, megcsinálta a romantikát, ráépítette tulajdonképpen a reneszánszra és ebben a szellemnek, a kultúráknak egy olyan építkezését látjuk, amely természetszerűen épült egymásra. A XX. század az, amelyik ezt „felrúgja”. Még pedig nagyon finoman és nagyon elvontan. Tudniillik az impresszionizmus az, amelyik ellene mond az akadémiának és az impresszionizmus az, amelyik elkezd ráfigyelni a világra, a világ jelenségeinek az érzékenységére pl. tenger, égbolt, víz, stb. Tehát mindazt, amit a reneszánsz bilincs erősségű kötöttségben együtt látott. Egy Leonardo vagy egy Tizian vagy Botticelli, kompozíció, ezek csodálatosan építettek voltak és képrendszerben. Most következik a lényeg aláhúzottan, hogy az ember mindenütt a centrumban volt. Az ember mindenütt a centrumban volt! Az egész reneszánsz, a kora reneszánsz, a primitív népeknél is habár ott találhatunk geometrikus sziklarajzokat. A lényeg, hogy az ember volt az, aki gondolkodott, aki cselekedett, aki érzett, aki felfogta a világ ilyen vagy olyan voltát, aki benne élt a természetben. Jön Malevics és jönnek a többiek, a Ben Nicholson és a többiek, zseniálisak és kellettek. Kellettek! Ez

Fischer Ernő Alapítvány

Közösségi adószáma: HU1811260

Telefon: +36 1 329 2522 Honlap: www.fischererno.hu

Levelezési címe: 1136 Budapest, Raoul Wallenberg u. 2.

E-mail cím: szigyartogyongyi@t-email.hu

bennünk az érdekes. Ezért mondom, hogy a XX. század, az egész század egy kísérleti század. Jönnek ezek a nagyok. Először jön az impresszionizmus Monet, Manet, stb. Aztán jön Picasso a maga kubizmusával, széjjel szedi, bontogatja, egyértelműen az ember lassan kezd kiszorulni. Tehát a gondolkodó ember nem kapja meg a helyét, hogy centruma legyen az alkotásnak. Hanem az ember elkezd tudományosan gondolkodni és elkezd a tudomány irányában a tiszta képfeületen próbálkozni. Itt elindult egy lavina, ami a 80-s évekig tartott, persze a lavina nyugaton folyt. Végeredményben eljutott a festészet odáig, hogy a világcsendélet, ami olyan nagy szerepet játszott – nézze csak meg! (a kiállítás egyik csendéletére mutat) – körökből, félkörökből, foltokból áll, ennek ellenére valahol valami szintézisbe jön, hogy ez a geometria ezzel az organikus világgal (itt újból a Festészet alapkérdése képén magyaráz) megtalált valamit, hogy ki tudott mondani valamit a világról, a természeti létről és az emberről. Ehhez szintézis kellett. Ahhoz, hogy erről el tudjam mondani, hogy egy virágcsendélet és hogy ez egy XX. századi virágcsendélet, nem XIX. századi nagyon szépen, finoman megfestetett dolog, hanem, hogy ez egy XX. századi és mitől XX. századi? Attól, hogy mindezeket meg kellett érteni. Ott minden egyes apró foltnak, finom sárga világnak, maga ez a szín is már kicsit szokatlan.

Egy sötét alsó, a váza is a virágok is és lassan elindul a világosodás felé és végül a fényben elhagyja a képet. A fényben! Tehát a dolgok átváltoztak. A virágforma már nemcsak szíromlevél. Ez nem probléma egy akadémikusnak, hanem valami olyan komplex, pl. a „kerekek”, „körök” belső mozgása, akkor a csorbítás az a néhány szín pl. a vörös és az egyéb, lényegében egy teljesen új nézőpontot adott. Eljutottunk odáig, itt lényegében mindent fel kellene bontani, (többi képekre mutat körben). Itt van mitológia, itt nem látott absztraktot, aki elkezdett volna mitológia képeket festeni modernül, úgy hogy az valóban mitológia legyen. Vannak az ún. vallásos képek, de ezek túlmennék tulajdonképpen mindazon a vallásos alapálláson, amit mi hétköznapi módon megszoktunk. Most egy nagyon fontosat akarok

Fischer Ernő Alapítvány

Közösségi adószáma: HU1811260

Levelezési címe: 1136 Budapest, Raoul Wallenberg u. 2.

Telefon: +36 1 329 2522 Honlap: www.fischererno.huE-mail cím: szigyartogyongyi@t-email.hu

elmondani. Arról van szó, hogy festő nem lehet, de egyetlen művész sem, zenész sem, író se, költő se, ha lényegében nem tudja megélni az emberi létnek illetve az emberi létezésnek a létben való helyét, a természeti létben való helyét. Ha ezt nem tudja megélni, nem lehet festő. Nem tud semmit. Tud kis képeket beosztogatni, vagy méretes képeket óriási három szín! .. és jönnek és csodálják, hogy az a vörös, ha beléptem, hogy hat? Hát persze, csak akkor mi van? Hol van az ember? Mit mond a világról? Mit mond önmagáról? Ismeri-e önmagát és ezt a századot, ami a századok között is az egyik legbonyolultabb és legnehezebb? De ami lényeges és fontos, hogy a szubjektumnak úgy kell tudni elméletileg és szellemileg mozgásban lenni, hogy a tárgy egész titkos belső világát le tudja fedni.

Leírta és a videókat szerkesztette: Szigyártó Gyöngyi

2020. május